

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S S 0 0 1 G	M 2 0 0	2 0 1 8 - 1 1 - 0 9
Kursnamn	Svenska som andraspråk GR (A), Uttal och kommunikation A1	
Provnamn	Fonetik och fonologi	
Ort	Sundsvall	
Termin	H18	
Ämne	Svenska som andraspråk	

MITTUNIVERSITETET
Avdelningen för humaniora
Jenny Stegermark
Tel 010 142 8013

TENTAMEN
Svenska som andraspråk A1
Fonetik och fonologi, 5 hp.
9 november 2018
Kl: 8.00 – 13.00

Kod: _____

*Försök att svara utförligt, men ändå kortfattat på frågorna. Använd lösa blad om svarsutrymmet är för litet! Skriv ej på baksidorna. Tentamensformulär får ej medtagas av studenten även om det inte är ifyllt och skall alltså lämnas in till tentamensvakten. **Inga hjälpmedel är tillåtna.***

Fonologi Max. poäng: **50 p** Godkänd (E): **30 p**. Dina poäng: _____ Ditt betyg: _____

Moment: Fonetik och fonologi

1) Ge en kort förklaring av följande begrepp: (8 p)

a) fonem

b) assimilation

c) junktur

d) supradentalisering/retroflexering

2) Skriv de fonetiska tecknen för de understrukna ljuden i följande ordpar och beskriv i (6 p)
fonetiska termer skillnaden mellan de båda (se bifogad tabell).

a) lam – tam

b) lam – lamm

c) fära – forsa

d) mim – min

e) lån – ran

f) kissa – kyssa

3) Ge en artikulatorisk beskrivning av hur du uttalar följande svenska fonem:

(6 p)

/y/

/i/

/b/

- 4) Konsonanterna delas in i olika grupper utifrån artikulationssättet. Vilka olika artikulationssätt förekommer i svenskan och vad kännetecknar dessa? Ge exempel på konsonanter med de olika artikulationssätten.

(4 p)

- 5) a) Stryk under de bokstavskombinationer som ger supradentaler (retroflexer) vid normalt mellansvenskt uttal av följande meningar.

(4 p)

*Äntligen är det vår. Snön är borta och solen skiner som om den aldrig ska gå ner .
Småfåglarna sjunger och flyger runt som besatta kring de utspruckna löven och
snart kommer bussarna att gå över till sommartidtabell. Det tråkiga är att tentorna
är kvar.*

- b) Beskriv i fonetiska termer vad svenskans supradentalisering (eller som man också kallar det retroflexering) innebär.

6) Satsen *Jag tänker hela tiden på den här tomten* är tvetydig i skrift men inte i tal. (4 p)
Varför? Redogör för svenskans *tonaccent* på ordnivå.

7) Förklara följande fenomen och illustrera med exempel.

(3 p)

a) Stämtonsassimilation

b) Utljudsskärpning

c) Avsaknad av aspiration.

8) Vilka nonsensord är *möjliga* i svenskan? Motivera dina svar. Hur skulle du betona de "möjliga" orden? (1 p)

a) *holpeh*

b) *ptunken*

c) *bofarne*

d) *kantemistan*

(9) I Boyds artikel bedömdes språkfärdigheter hos några utlandsfödda lärare som jobbar i svenska skolor. Bedömarna fick även säga vad de trodde om lärarnas yrkesskicklighet. Vilka slutsatser drog Boyd av resultatet i sin undersökning? (2 p)
(Använd lösa blad vid behov)

9) Vilka stavelsetyper förekommer i svenskan? Ge exempel på minst fyra olika stavelsetyper och illustrera med konkreta ord. (4 p)

10) Redogör kort för Olle Kjellins och Bosse Thoréns idéer om hur uttalsundervisning borde bedrivas. (Använd lösa blad vid behov). (4 p)

11) Hur skulle man kunna arbeta språkutvecklande när det gäller uttalsundervisning? Använd dig av argument ur Löthagen och Modighs bok för att befästa ditt resonemang. (Använd lösa blad vid behov). (4 p)

Svenskans konsonant- och vokalfonem samt några allofoner

Grafem	Ljud	Exempelord
p	[p]	<i>spar, sprit, split</i>
p	[p ^h]	<i>par, prins, plåt</i>
b	[b]	<i>bar, brun, blå</i>
t	[t]	<i>står, strög stig</i>
t	[t ^h]	<i>tar, trög två</i>
d	[d]	<i>dag, dra, dvala</i>
k	[k]	<i>skar, skriv, skval</i>
k	[k ^h]	<i>kar, krage, kval</i>
g	[g]	<i>gal, grad, glad</i>
f	[f]	<i>far, fryser, klaff</i>
v	[v]	<i>var, vila, vred,</i>
s	[s]	<i>sal, stor, sprit</i>
sj	[ʃ]	<i>sjö, stjärna, skäl</i>
j	[j]	<i>järn, hjul, gärna</i>
tj	[tʃ]	<i>tjörn, tjuta, kära</i>
h	[h]	<i>här, hus, hans</i>
m	[m]	<i>mat, smal, malm</i>
n	[n]	<i>när, sant, fin</i>
ng	[ŋ]	<i>gunga, tång, dingla</i>
l	[l]	<i>liten, nalle, klimp</i>
r	[r]	<i>rolig, tro, bar</i>
rd	[d]	<i>bord, rörd, mardröm</i>
rt	[t]	<i>bort, rört, fartyg</i>
rn	[n]	<i>barn, tårna, djurnät</i>
rl	[l]	<i>sorl, pärla, farlig</i>
rs	[s]	<i>fors, törs, förstå</i>

Ljud	Exempelord
ɑ:	<i>fat</i>
a	<i>fatt</i>
e:	<i>vet</i>
ɘ	<i>vett</i>
i:	<i>vit</i>
ɪ, ɪ	<i>vitt</i>
u:	<i>bo</i>
u	<i>bott</i>
ʊ: eller ʊ	<i>hus, ful</i>
ø	<i>huss, full</i>
y:	<i>syd</i>
ʏ	<i>sydd</i>
o:	<i>kål</i>
ɔ	<i>koll</i>
ɛ:	<i>vät</i>
ɛ	<i>vätt</i>
æ:	<i>kär (ä före r)</i>
æ	<i>kärr</i>
ø:	<i>möt</i>
ø	<i>mött</i>
œ:	<i>mör (ö före r)</i>
œ	<i>dörr</i>